

22663

METODOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE L'ART

1998-99

Professor : FRANCESC JOSEP RUEDA

METODOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE L'ART

Curs 1.998-99

Francesc-J. de Rueda i Roigé

Programa

1. "Per què història de l'art?" (F. Saxl). Definició, objecte i funció de la història de l'art. La història de l'art com a disciplina científica i la seva relació amb l'estètica i la crítica de l'art. Concepte d'art i valor artístic. Funcions de l'art.
2. La història de l'art com a procés històric. Tasca de l'historiador de l'art.
3. Diversos enfocaments metodològics a l'entorn de l'obra d'art amb especial consideració a les aproximacions formalista (H. Wölfflin), iconològica (E. Panofsky), psicològica (E. H. Gombrich) i sociològica (A. Hauser). Necessitat de l'eclecticisme metodològic. Anàlisi de l'obra d'art.
4. L'arqueologia clàssica com a història de l'art antic i problemàtica que comporta.
5. Història de la història de l'art. Inicis de la història de l'art: el mètode biogràfic de G. Vasari. Seguidors i crítics de Vasari: K. van Mander, F. Pacheco, J. von Sandrart, A. Houbraken i A. Palomino de Castro y Velasco. La revolució provocada per J. J. Winckelmann, J. Burckhardt i el Renaixement.
6. La historiografia positivista: H. Taine i G. Semper. Viollet-Duc. Teoria de la *Einfühlung*, W. Worringer.
7. L'Escola de Viena: F. Wickhoff, A. Riegl, M. Dvorák i J. von Schlosser.

8. L'Escola Iconològica. Aby Warburg i l'inici dels estudis iconològics. F. Saxl, E. Wind, W. Friedländer, R. Krautheimer, E. Panofsky, R. Wittkower, J. Baltrusaitis, A. Chastel i J. Bialostocki.

9. Formació i desenvolupament de la historiografia de l'art a Espanya amb especial referència a Catalunya. Algunes figures clau dins la història de l'art: J. Gudiol i Cunill, J. Puig i Cadafalch, E. Junyent... Panorama actual.

Lectures obligatòries

- FURIÓ, Vicenç, *Sociologia de l'art*, Manuals universitaris, núm. 6, Publicacions Universitat de Barcelona - Barcanova, Barcelona, 1.995.

- SCHNEIDER ADAMS, Laurie, *Arte y psicoanálisis*, Ensayos Arte, Cátedra, Madrid, 1.996 (ed. original anglesa: 1.993).

Lectura optativa

- FREEDBERG, David, *El poder de las imágenes. Estudios sobre la historia y la teoría de la respuesta*, Arte. Grandes Temas, Cátedra, Madrid, 1.992 (ed. original anglesa: 1.989).

Bibliografia

- ARGAN, F. C. - FAGGILOLO, M., *Guida alla Storia dell'Arte*, Sansoni, Florència, 1.977.

- AUTORS DIVERSOS, *La scienza dell'arte. Nuove metodologie di ricerca scientifica su i fenomeni artistici*, Mazzota, Milà, 1.972.

- AUTORS DIVERSOS, *Problemas de la Teoría del Arte*, Arte y literatura, La Habana, 1.980.

- AUTORS DIVERSOS. *Atti del XXIV Congresso Internazionale di Storia dell'Arte. Problemi di Metodo: condizioni di esistenza di una storia dell'arte*, Cooperativa Libreria Universitaria Editrice, Bolònia, 1.982.

- AUTORS DIVERSOS, *Introducción a la Historia del Arte*, Temas Universitarios, Barcanova, Barcelona, 1.990.

- AUTORS DIVERSOS (amb introducció i traducció per Harry Francis Mallgrave i Eleftherios Ikonomou), *Empathy, Form, and Space. Problems in German Aesthetics, 1873-1893*, Texts & Documents, Published by the Getty Center for the History of Art and the Humanities, Santa Monica, 1.994.

- BARRAL I ALTET, Xavier, *L'arqueologia a Catalunya*, Destino, Barcelona, 1.989.

- BAUER, Hermann, *Historiografía del Arte. Introducción crítica al estudio de la Historia del Arte*, Ensayistas, núm. 194, Taurus, Madrid, 1.981 (ed. original alemanya: 1.976).

- BAZIN, Germain, *Histoire de l'histoire de l'art de Vasari à nos jours*, Albin Michel, París, 1.986.

- BIANCHI BANDINELLI, Ranuccio, *Introducción a la arqueología clásica como historia del arte antiguo*, Akal universitaria, serie arqueología, núm. 45, Akal, Torrejón de Ardoz (Madrid), 1.992 (ed. original italiana: 1.976).

- CALABRESE, O., *El lenguaje del Arte*, Paidós, Barcelona, 1.987.

- CALABRESE, Omar, *Cómo se lee una obra de arte*, Signo e Imagen, núm. 30, Cátedra, Madrid, 1.994 (2ª ed.).

- CASTIÑEIRAS GONZÁLEZ, Manuel Antonio, *Introducción al Método Iconográfico*, Tórculo, Santiago de Compostel.1a, 1.997 (2a. ed.).
- CATALANO, G. (ed.), *Teoria della Critica Contemporanea. Dalla Stilistica allo Strutturalismo*, Guida, Nàpols, 1.974.
- CHECA CREMADES, Fernando - GARCÍA FELGUERA, María de los Santos - MORÁN TURINA, José Miguel, *Guía para el estudio de la Historia del Arte*, Cuadernos Arte Cátedra, núm. 11, Cátedra, Madrid, 1.987 (5a. ed.) (hi ha ed. post.).
- CHEVRIER, Jean-François, *Portrait de Jurgis Baltrusaitis*, Flammarion, París, 1.989 (publicat conjuntament amb una reedició d'Art sumérien, art roman, per Jurgis Baltrusaitis, que originàriament va sortir a la llum l'any 1.934).
- DELCOR, Mathias, "Joseph Puig i Cadafalch, historien de l'art roman", *Les Cahiers de Saint-Michel de Cuxa*, núm. 16 (Prades-Codalet, 1.985), pp. 25-50.
- DUFRENNE, M. - KNAPP, V., *Corrientes de investigación en las ciencias sociales*, Tecnos-Unesco, Madrid, 1.982.
- FERNÁNDEZ ARENAS, José, *Teoría y Metodología de la Historia del Arte*, Palabra plástica, núm. 1, Anthropos, 1.984 (2a. ed. corregida).
- FRANCASTEL, Pierre, *Sociología del Arte*, Sección Arte, El Libro de Bolsillo, núm. 568, Alianza, Madrid, 1.975 (ed. original francesa: 1.970).
- GOMBRICH, E. H., *Aby Warburg. Una biografía intelectual*, Alianza Forma, núm. 116, Alianza, Madrid, 1.992 (ed. original anglesa: 1.970).

- GOMBRICH, Ernst - ERIBON, Didier, *Lo que nos cuentan las imágenes. Charlas sobre el arte y la ciencia*, Debate, Madrid, 1.992 (ed. original francesa: 1.991).

- HASKELL, Francis, *La historia y sus imágenes. El arte y la interpretación del pasado*, Serie Especial, Alianza, Madrid, 1.994 (ed. original inglesa: 1.993).

- HAUSER, A., *Introducción a la Historia del Arte*, Guadarrama, Madrid, 1.961.

- HILL, A. (ed.), *Data-directions in Art. Theory and Aesthetics. An Anthology*, Graphic Society and Faber-Faber, Londres, 1.968.

- KLEINBAUER, W. Eugene, *Modern Perspectives in Western Art History. An Anthology of Twentieth-Century Writings on the Visual Arts*, Published by University of Toronto Press, Toronto-Buffalo-Londres, 1.989 (reimpresión de l'ed. original publicada l'any 1.971).

- KRIS, Ernst - KURZ, Otto, *La leyenda del artista*, Ensayos Arte, Cátedra, 1.995 (3a. ed.).

- KULTERMANN, Udo, *Historia de la historia del arte. El camino de una ciencia*, Arte y estética, núm. 36, Akal, Torrejón de Ardoz (Madrid), 1.996 (ed. original alemana: 1.966).

- LAFUENTE FERRARI, Enrique, *La fundamentación y los problemas de la historia del arte*, Instituto de España, Madrid, 1.985.

- MALTESE, C., *Guia allo studio della storia dell'arte*, Mursia, Milà, 1.975.

- MARÍAS, Fernando, *Teorías del Arte II*, Conocer el Arte, núm. 12, Historia 16, Madrid, 1.996.

- MORPURGO-TAGLIABUE, G., *La estética contemporánea*, Losada, Buenos Aires, 1.968.
- NESSI, O., *Técnicas de investigación en la Historia del Arte*, Nova, Buenos Aires, 1.968.
- OCAMPO, Estela - PERAN, Martí, *Teorías del Arte*, Icaria, Barcelona, 1.991 (hi ha ed. post.).
- OSBORNE, H., *Aesthetics and Art Theory. An Historical Introduction*, Longmans, Londres, 1.968.
- PÄCHT, Otto, *Historia del arte y metodología*, Alianza Forma, núm. 60, Alianza, Madrid, 1.986 (ed. original alemanya: 1.977).
- PANOFSKY, Erwin, *Estudios sobre iconología*, Alianza Universidad, núm. 12, Alianza, Madrid, 1.972 (9a. reimpressió: 1.994).
- PANOFSKY, Erwin, *El significado en las artes visuales*, Alianza Forma, núm. 4, Alianza, Madrid, 1.985 (4a. ed.; 1a. ed. castellana: 1.979) (ed. original anglesa: 1.955).
- PANOFSKY, Erwin, *Idea. Contribución a la historia de la teoría del arte*, Ensayos Arte, Cátedra, 1.995 (8a. ed.).
- PLÁCIDO, Domingo, *Introducción al mundo antiguo: Problemas teóricos y metodológicos*, Historia Universal Antigua, 1, Síntesis, Madrid, 1.993.
- PLAZAOLA, J., *Modelos y teorías de la Historia del Arte*, Mundaiz, San Sebastián, 1.987.
- PODRO, Michael, *The Critical Historians of Art*, Yale University Press, New Haven-Londres, 1.991 (ed. original: 1.982) (traduït al castellà per Hermann Blume, Madrid, 1.988).

- TEYSSEDRE, B., *Les sciences humaines et l'oeuvre d'art*, Éditions de la Connaissance, Brussel.les, 1.969.

- SAXL, Fritz, *La vida de las imágenes. Estudios iconográficos sobre el arte occidental*, Alianza Forma, núm. 89, Alianza, Madrid, 1.989 (ed. original inglesa: 1.957).

- VAYER, Lajos (ed.), *Problemi di metodo: condizioni di esistenza di una storia dell'arte*, Clueb, Bologna, 1.982.

- WOODFORD, Susan, *Cómo mirar un cuadro*, Introducción a la Historia del Arte, Editorial Gustavo Gili - Círculo de Lectores, Barcelona, 1.987 (2a. ed.) (ed. original inglesa: 1.983).